

Choroby čučoriedky chocholíkatej (*Vaccinium corymbosum*) – časť II.

Článok o chorobách čučoriedky chocholíkatej (*Vaccinium corymbosum*) nadväzuje na jeho prvú časť, v ktorej boli popísané choroby pochádzajúce z New Jersey. Najväčšie skúsenosti s pestovaním čučoriedky chocholíkatej vo svete pochádzajú z USA, kde bolo doteraz najviac vyšľachtených odrôd. Severoamerické veľkoplodé čučoriedky boli postupne importované do Európy a to najskôr do Nemecka, Holandska a Švédska. V priebehu rokov sa zvýšil záujem o jej pestovanie vo väčšine európskych krajín a to aj vrátane Slovenska.

Sprievodným prejavom napadnutia rastlín **červenou prúžkovitosťou čučoriedky (Blueberry shoestring sobemovirus)** je červenkastý nádych až úplné červené sfarbenie listov. Listová čepeľ rastlín je typická silným zúžením do tvaru tenkého prúžka alebo kosáčika. Na tohtoročných, prípadne vlnajších výhonkoch sa nachádzajú červené prúžky. Aj kvety môžu mať ružový nádych alebo červenkasté prúžky. Plody zostávajú po celý čas červené a nemodrejú. Ekonomický dopad tohto ochorenia sa prejaví na znížení úrody, kry postupne upadávajú až odumierajú. Ochorenie sa postupne môže rozšíriť na celú rastlinu, následkom čoho zostávajú kry slabé a zakrpatené. V tomto štádiu sú citlivé proti iným chorobám a poškodeniu mrazom. Infikované sadenice predstavujú zdroj šírenia tohto vírusu. Vektorom prenosu ochorenia je voška *Illionioia pepperi*. Hostiteľskou rastlinou je iba čučoriedka chocholíkatej.

V priebehu 3 – 4 rokov od počiatku infekcie sa môžu na rastlinách prejavovať symptómy **vírusovej škvrnitosti čučoriedky (Blueberry leaf mottle virus)**. K sprievodným znakom patrí deformácia listov, tvorba priesvitných škvŕn, až odumieranie konárov od vrchu a následné vyhánanie nových výhonkov pri niektorých druhoch odrôd. Listy rastlín sú po napadnutí svetlozeleného sfarbenia a zásadne sú menšie v porovnaní so zdravými listami. Stavebná častica vírusu – virión, môže byť prítomná na povrchu a vo vnútri peľových zŕn infikovaných krov. Včely, rovnako ako aj iný hmyz, prenášajú kontaminovaný peľ z hostiteľských rastlín a tak dochádza k šíreniu vírusovej škvrnitosti čučoriedky. Samozrejme, peľ sa môže prenášať aj zo včely na včelu, čím sa počet vektorov samotného vírusu ešte viac zvyšuje. Takto infikovaný peľ prežíva v úľoch až po dobu 10 dní, pričom podľa niektorých autorov zostáva po celý čas infekčný. Okrem čučoriedky chocholíkatej sú hostiteľskými rastlinami aj čučoriedka úzkolistá (*Vaccinium angustifolium*) a *Vaccinium myrtilloides*, spolu s ich hybridmi. Ochorenie sa potvrdilo aj na hostiteľských rastlinách viniča amerického (*Vitis labrusca*) a viniča hroznorodého (*Vitis vinifera*). Z európskych štátov sa vírus objavil v Maďarsku, Bulharsku a Portugalsku.

Obr. 1 – Svetlo zelené sfarbenie listov rastlín - sprievodné prejavy ochorenia čučoriedky chocholíkatej na vírusovú škvrnitosť čučoriedky

(<http://www.mdpi.com/1999-4915/4/11/2831/htm>)

Najefektívnejším ochranným opatrením sú preventívne prehliadky hostiteľských rastlín. Rovnako je dôležité používať na pestovanie rastlinný materiál, ktorý nie je napadnutý vírusmi a je certifikovaný. Po zdiagnostikovaní podozrivých rastlín v prípade pozitívneho výsledku je nutné napadnuté rastliny odstrániť. Pri vírusovej škvrnitosti čučoriedky sa odporúča umiestniť včelie úle čo najďalej od kontaminovaných porastov (opelenie čučoriedok včelou je až do vzdialenosti 1,6 km od úľa).

Ing. Ivana Horváthová

ÚKSÚP – Odbor ochrany rastlín

5.2. 2018